

Gemeenteraad Renkum, 27 juni 2024. Mondelinge rapportage informateurs.

Spreektekst. Uitgesproken tekst kan afwijken.

Voorzitter dank u wel.

Op 10 juni jongstleden hebben wij van de fractievoorzitters in uw Raad opdracht gekregen om op korte termijn verkenningen uit te voeren, die moeten leiden tot de vorming van een college met zo groot mogelijk draagvlak in de Raad. Daarbij moet extra aandacht gegeven worden aan de verbetering van de onderlinge samenwerking en communicatie. Dit moet onder meer leiden tot de benoeming van nieuwe wethouders in september.

Wij - Jaap Boot en Jan Wijnia - hebben deze opdracht op ons genomen. Daarbij hebben wij wel aangegeven dat het tijdpad gericht op een presentatie van bevindingen en aanbevelingen in de Raad van 27 juni wel erg kort is. We hebben inmiddels alle gesprekken gevoerd. Aangezien ook deze week nog diverse gesprekken hebben plaats gevonden, is er wat meer tijd nodig om alles op een rijtje te zetten. Wij zullen vandaag kort mondeling weergeven wat ons advies is. Binnen een week willen we onze bevindingen en aanbevelingen schriftelijk aan uw Raad aanbieden.

Op basis van de gevoerde gesprekken willen we vandaag onze adviezen formuleren. Ik zal dat doen over de vorming van het college. De heer Boot gaat in op de samenwerking en communicatie in de gemeenteraad.

Wij constateren dat de gemeente Renkum en vooral de inwoners van Renkum een stabiel bestuur nodig hebben. Dat is ook nodig om diverse grote dossiers en problemen aan te pakken. Een stabiel bestuur is een college met draagvlak in de gemeenteraad en met een uitzicht op de bestuursperiode tot de verkiezingen van 2026.

Om te komen tot een stabiele meerderheid in de gemeenteraad en een stabiel college zien wij een samenwerking tussen vier partijen in de gemeenteraad. Politieke profielen spelen een rol bij de samenstelling van een nieuwe coalitie.

Het is van belang, om het college uit te breiden tot 4 wethouders. Op die wijze kunnen de grote dossiers en de toekomst van Renkum beter

opgepakt worden. Dat vraagt na de benoeming van de wethouders een herverdeling van taken in het college.

Vanwege de continuïteit van bestuur wordt voorgesteld de twee zittende wethouders – na het vertrek van mevrouw Mulder – te handhaven.

Gezien de financiële situatie, diverse maatschappelijke ontwikkelingen sinds 2022 en de samenwerking met een vierde partij, ligt het voor de hand eerst gesprekken te voeren met de vier partijen over actualisering van coalitie afspraken.

Bij deze gesprekken gaat het ook over het beantwoorden van de vraag om informatie door de gemeenteraad. De Rekenkamer heeft daar een mooie voorzet voor gegeven. Staat vandaag op uw agenda.

De wens om invulling te geven aan ‘goed bestuur’ is onderwerp van bespreking tussen de voorgestelde coalitiepartners. Het gaat dan ook over stabiliteit van bestuur en het ontwikkelen van een vertrouwensrelatie met de hele gemeenteraad.

De suggestie van enkele partijen om een zakencollege samen te stellen of om één of twee wethouders namens de oppositie voor te dragen nemen we niet over. We verwachten niet dat dat leidt tot een stabiel bestuur. Een stabiel bestuur heeft voldoende draagvlak in de raad nodig.

Wel is het van belang om ook de nieuwe wethouders een volwaardige positie te geven en bij voorkeur niet uit te gaan van deeltijd. Er is veel werk te doen. Dat kost wel meer. Voor een goed en stabiel bestuur moet je investeren.

Ons voorstel is, dat vier partijen gesprekken voeren om te komen tot een nieuw college, dat zijn: D66, GroenLinks, PvdA en Gemeentebelangen. Als deze gesprekken slagen, dragen PvdA en D66 nieuwe wethouders aan.

Wij maken een stappenplan. Dat komt erop neer, dat we na de presentatie vandaag, volgende week een schriftelijke rapportage aanbieden aan de gemeenteraad. Wij gaan samen met de vier genoemde fracties aan tafel om te verkennen wat nodig is voor een stabiel bestuur. Er worden afspraken gemaakt over de inhoud van het akkoord, met nadrukkelijk aandacht voor de inbreng van D66. Indien deze verkenning leidt tot een positieve keuze van de vier partijen, gaan we over in de formatiefase.

De afspraken worden vastgelegd. Partijen zoeken wethouders. De informateurs worden formateurs.

Het akkoord en de beoogde wethouders worden voorgelegd aan de gemeenteraad in september.

Ook het stappenplan wordt concreet uitgewerkt in ons schriftelijke advies komende week.

De heer Boot zal ingaan op de ontwikkeling van de gemeenteraad.

Dank,

Als we een checklist zouden invullen voor oorzaken van problemen in het besturen van een gemeente scoort Rekum op veruit de meest punten

Een aantal feitelijke punten zijn:

- Een gefragmenteerde raad die sterk in beweging is, met name het uiteen vallen van GB
- Onduidelijk toekomst van gemeente (herindeling of zelfstandig)
- Een instabiele meerder/minderheidspositie voor coalitie
- Een lastige financiële positie nu en in de toekomst

Daarnaast zijn er veel punten in het bestuur zelf, wat het geheel nog lastiger maakt:

- Er wordt meer over elkaar gesproken dan aangesproken
- Er wordt weinig gedebatteerd op inhoud en hoofdlijnen, maar vooral gewezen en vliegen afgevangen op detail- en proces niveau
- Er is meer leiderschap nodig in alle lagen van het bestuur (college & raad) en ambtelijke organisatie
- Er heerst een sfeer van wantrouwen, onmacht en wijzen naar de ander met gevolg dat het geheel in de kramp is geschoten
- Mensen zijn bang om elkaar aan te spreken i.v.m. eventuele gevolgen voor hen persoonlijk. Het woord intimidatie is de afgelopen weken vaker gevallen in onze gesprekken

Het constateren van dit probleem is één, maar het oplossen is een stuk moeilijker. Dit vraagt een grote investering van iedereen, college, raad en ambtelijke organisatie. Dus (niemand uitgezonderd) in persoonlijk leiderschap en dus het nemen van eigen verantwoordelijkheid.

Er zijn een aantal aanbevelingen die wij nu kort geven en komende week zullen uitwerken:

- De ander de maat nemen moet echt voorbij zijn.
- College, beantwoord snel en niet beperkt vragen van de raad, Wees niet voorzichtig, en Nee is ook een antwoord. Griffie zie toe op dit proces.
- Beperk het aantal vragen als raad en ga het debat op inhoud en hoofdlijnen aan, en stop met gedim-dam over details en procedures.
- Kijk hoe het debat op inhoud beter plaats kan vinden. Is het een idee om in deze zaal een interruptie microfoon neer te zetten.
- Stop met 100% consensus. Als bijvoorbeeld 19 raadsleden een voorstel steunen is dit al een grote meerderheid in besluiten van

processen en procedures. Wie niet mee wil doen doet gewoon niet mee. Wees duidelijk daar in als raad naar elkaar toe.

- Spreek elkaar aan in plaats van over elkaar te spreken. Weest niet te voorzichtig en draai er niet omheen.

Met deze aanbevelingen is het niet opgelost. Het gehele bestuur zal hiermee hard aan het werk moeten en hulp moeten inschakelen om er ruimte en beweging in te krijgen. Wat veel raadsleden aan geven “we kunnen dit niet meer zelf” is een teken aan de wand. Gezellig met elkaar de heil opgaan of weer een uitgebreid rapport met bijbehorende praatsessies gaat hier niet in helpen. Sturing, helder analyses en reflecties (spiegel voorhouden) en confronteren zijn hierbij noodzakelijk.

Pittig maar naar ons idee zeker een kans van slagen.